

УДК 811.161.2'373.2:821.161.2

DOI: <https://doi.org/10.31499/2415-8828.2.2022.268646>Жанна Колоїз*

ГУСТАТИВНІ НАЙМЕНУВАННЯ ЯК ФРАГМЕНТИ БІБЛІЙНОЇ ГЛЮТОНІЇ

У статті з'ясовано сутність поняття *біблійна глютонія*. Корпус біблійної глютонії оприєвнено через номінативні одиниці ядерної та периферійної зон. Акцентовано на проблемних моментах класифікації номем периферійної зони, зокрема й з урахуванням перцептивних характеристик. Обґрунтовано доцільність використання терміносполучення *густативні найменування*, специфіку яких схарактеризовано крізь призму найосновніших атрибутів, використаних у перекладному тексті й адаптованих для сприйняття носія української мови.

Ключові слова: біблійна глютонія, густативне найменування, номінативна одиниця, лексема, ядерна зона, периферійна зона, атрибутивний поширювач.

Koloiz Zhanna. Gustatory names as fragments of biblical gluttony.

The article clarifies the essence of the concept of biblical gluttony. It is proposed to distinguish between original and translated biblical gluttony. The original biblical gluttony is interpreted as a set of nominative units, the form of expression and content plan of which is a specific code of the food culture of the respective ethno-community and which reflect the identity of a certain conceptual picture of the world. It is emphasized that in the translated text, the conceptual picture of the biblical world is to some extent transformed, adapted to the culture of the ethnic community in whose language the translation was made. This gave reason to partially modify the very definition of the concept of biblical gluttony: a set of nominative units manifested in the biblical translation, adapted to specific alien realities of sacred (treasured) reality in the field of nutrition (in the broadest sense).

The corpus of biblical gluttony is represented through the nominative units of the nuclear and peripheral zones. Emphasis is placed on problematic aspects of the classification of units of the peripheral zone, in particular, taking into account perceptual characteristics. Unconscious sensory perception is reflected in the semantics of perception of the cognitive experience of different ethnic communities, outlines different perceptual modes and ways of linguistic objectification.

Sensory vocabulary is being updated, which illustrates certain sensations that are localized in the mind through the senses – sight, hearing, smell, touch, taste. Special attention is paid to the latter and the expediency of using the terminological combination gustative names is substantiated. The specificity of gustatives is revealed through the analysis of the most basic attributes used in the translated text and adapted for the perception of the native speaker of the Ukrainian language. Attention is drawn to the explicit and implicit designation of taste qualities, the use of gustatory names in a direct and figurative sense.

Key words: biblical gluttony, gustative name, nominative unit, lexeme, nuclear zone, peripheral zone, attributive spreader.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими завданнями.

Їжу, або харчі, безапеляційно уналежують до найдавніших матеріальних елементів людської цивілізації, вивчають як своєрідну когнітивну систему, що являє собою конгломерат ціннісних і культурних домінант, пов'язаних між собою концепцією глютонії, яка передбачає сукупність різних, достатньо чітко ієрархізованих вербальних знаків, що викликають неабиякий науковий інтерес й отримують відповідну лінгвістичну інтерпретацію. Феномен глютонії досліджують у проекції різних наукових царин, зокрема лінгвосеміотики, лінгвокультурології, концептології, дискурсології і т. ін.

* Жанна Колоїз, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Криворізького державного педагогічного університету (Кривий Ріг, Україна); e-mail: koloiz.zv@gmail.com.

Глютонію вважають однією з найбільш значущих сфер людського буття, підґрунтям концептуалізації об'єктивної дійсності, що поєднує універсальні й національні культурно-символічні змісти, зумовлені звичаєвістю, обрядовістю, міфологічністю, сакральністю і т. ін., досліджують специфіку глютонійного коду загалом і конкретних етноспільнот зокрема. Глютонійний код має безпосередній стосунок до предметного й біоморфного різновидів: з одного боку, він пов'язаний із конкретними предметами (у широкому трактуванні), які споживають, їдять і п'ють; з іншого, – у ньому знаходять відображення уявлення національної спільноти про продукти як об'єкти рослинного чи тваринного походження, здебільшого про світ рослин, насіння чи плоди яких віддавна використовували й використовують для харчування.

У цьому плані небезінтересними й привабливими експонентами архаїчної глютонійної культури є відповідні одиниці біблійного корпусу, або так звана біблійна глютонія. І це цілком закономірно, адже Біблія сприймалася й сприймається не лише як Священне Писання для всіх християнських конфесій, але й як одна з найдавніших і універсальних пам'яток культури. Біблійна глютонія утворює складну структурно-семантичну парадигму, засвідчує ціннісні орієнтири єврейського народу, репрезентує відповідні чужинські реалії сакральної дійсності, які чи то збігаються, чи то не збігаються з питомими й для означення яких використані засоби материнської мови.

Аналіз останніх досліджень. Попри міцне наукове підґрунтя, закладене зарубіжними й вітчизняними дослідниками, теорія глютонії не є викінченою, подекуди навіть недосконалою, вразливою, потребує скрупкульознішого й усеохопнішого аналізу, ретельнішої диференціації й дефініціювання тих чи тих наукових фактів. Сучасна лінгвістика демонструє розмаїття як лінгвістичних [див. Масляєва 2018], так і нелінгвістичних підходів [див. Ніколенко 2016] до дослідження й кваліфікації відповідного поліаспектного феномену. Упродовж останніх десятиліть теоретико-методологічні засади лінгвістичного дослідження глютонії актуалізовано в низці наукових праць, що спонукали до наукових дискусій стосовно витлумачення ключових понять, окреслення їх диференційних ознак, виокремлення класифікаційних критеріїв і т. ін. Щоправда, комплексне вивчення біблійної глютонії наразі відсутнє. З огляду на те, що запропонована стаття не є фундаментальним дослідженням, вона акцентуватиме лише на окремих моментах і не претендує на остаточне вирішення наявних проблем.

Мета запропонованої статті: дослідження концептуальних особливостей густативних найменувань, що являють собою один із різновидів периферійної зони біблійної глютонії. Задля досягнення поставленої мети розв'язували такі завдання: 1) з'ясувати сутність поняття «біблійна глютонія» загалом і «густативне найменування» зокрема; 2) окреслити семантичні особливості густативних найменувань як одиниць перекладної біблійної глютонії.

Виклад основного матеріалу. У зарубіжному й вітчизняному науковому просторі співіснують різні терміни на позначення, так би мовити, «їстівних припасів, харчів». Упадає в око те, що здебільшого перевагу надають іншомовним словом (словосполученням), які попри зусилля дослідників так і не стабілізувалися в науковому узусі, а навпаки, маніфестують структурно-семантичний різнобій (пор.: для означення однієї й тієї ж реалії послуговуються термінами на зразок *густатив*, *кулінаронім*, *гастронім*, *глютонім*, *глютонічна назва* тощо). Ми не будемо детально зупинятися на певних дискусійних

аспектах, оскільки про це йшлося в нашій попередній статті [Koloiz 2021].

Зауважимо лише, що термін «глутонія» не є однозначним і використовуватимемо його для найменування реалій, пов'язаних із харчовою цариною, сферою добування, приготування і споживання їжі. Іншими словами, *глутонія* – це «сукупність глутонійних найменувань». Звідси, відповідно, у загальному витлумаченні *біблійна глутонія* передбачає комплекс глутонійних номінативних одиниць (номе), оприявнених у Святому Письмі (Біблії) чи то його перекладі (безпосередньому або й опосередкованому). За умови дослідження оригінального тексту *біблійну глутонію* можна кваліфікувати як сукупність номінативних одиниць (номе), форма вираження і план змісту яких є специфічним кодом харчової культури відповідної етностільності і які відбивають самобутність певної концептуальної картини світу. Наразі ж ми маємо справу чи то з безпосередніми найдавнішими в історії людства письмовими перекладами книг Старого і Нового Заповітів, чи то з опосередкованими, тобто такими, що відбувалися не з оригіналу, а з посередника з використанням третьої мови. І яким би досконалим, довершеним не вважався б переклад, його точність забезпечується не формальною, а функціональною відповідністю оригіналу. А відтак, зрозуміло, концептуальна картина біблійного світу є певною мірою трансформованою, адаптованою до культури тієї етностільності, мовою якої здійснено переклад. Це дає підстави частково модифікувати й саму дефініцію поняття *біблійна глутонія*: сукупність маніфестованих у біблійному перекладі номінативних одиниць, адаптованих до конкретних чужоземних реалій сакральної (заповітної) дійсності зі сфери харчування (у широкому потрактуванні). Наприклад: *І дав Яків Ісавові хліба і юшки з чечевиці; і він їв і пив, і підвівся, і пішов, і знехтував Ісав своїм первородством* [Буття 25: 34]; *І дала страву і хліб, котрі вона зготувала, в руки Якові, синові своєму* [Буття 27: 17]; *Гедеон пішов і приготував козеня і опрісноків з ефи борошна; м'ясо поклав до корзини, а юшку влив до горищика, і приніс до Нього, і запропонував під дубом. І сказав йому Ангел Божий: Візьми м'ясо і опрісноки, і поклади на цей камінь, і вилий юшку* [Судді 6: 19–20]; *І взяв Єссей віслюка з хлібом, і бурдюка з вином, і одне козеня, і послав через Давида, сина свого, до Саула* [1 Царів 16: 20]; *Вона сказала: Живий Господь, Бог твій! У мене нічого немає печеного, а лише є жменя борошна у дзбанку і трохи олії в горищику. І ось, я назбираю дровець і піду, і приготую це для себе і для сина мого* [3 Царів 17: 12] тощо. Ці та інші ілюстрації переконливо засвідчують: з давніх-давен («від Адама») створена за образом і подобою Божою людина прагнула добути з матеріального світу будь-яку провізію, перетворити її в придатну для споживання форму й спожити те, що забезпечувало б життєдіяльність її тілесного організму (*Їжа для черева, і черево для їжі* [1 Коринтян 6: 13]). Кругообіг харчового процесу вирізняється й функціональним розподілом: завжди є щось основне, першорядне, центральне, а щось допоміжне, підсобне. Відповідно, і глутонійні найменування, використовувані для позначення тих чи тих реалій, отримують аналогічну диференціацію: одні з них уналежнюють до ядерної зони (наприклад, власне назви страв і напоїв), інші – до периферійної.

У перекладі біблійного тексту натрапляємо на звичні для нас як узагальнені, так і конкретні номени на зразок *їжа, страва, хліб, корж, опріснок, юшка, м'ясо, вино* і т. ін. Причому слова ілюструють не лише пряме, а й переносне значення: *Листя його пречудове, і плодів на ньому безліч, і їжа на ньому для всіх* [Даніїла 4: 9]; *А сам Іван мав одяг з верблюжого волосу і пояса шкіряного на крижах своїх,*

а їжа його була сарана та мед польовий [Матвія 3: 4]; *Бо, судячи з часу, вам належало бути учителями; але вас знову треба навчати першооснов Слова Божого і для вас необхідне молоко, а не тверда їжа* [Євреїв 5: 12]; *А страва тверда властива для досконалих, у котрих почуття досвідом привчені, щоб розрізняти добро і зло* [Євреїв 5: 14]. Глютонійні найменування ядерної зони здебільшого мають чітку диференціацію, загалом вкладаються в типову класифікаційну схему, запропоновану для систематизації глютонійних корпусів різних мов і різних дискурсів. Не обділені увагою й одиниці, уналежнені до периферійної зони. Щоправда, їх класифікації є доволі строкатими. Скажімо, і в зарубіжній (наприклад, А. Олянич), і у вітчизняній інтерпретативній парадигмі з'являється термінологія на кшталт знаки-локативи, знаки-інструментативи, знаки-кваліфікатори, знаки-дескриптори, знаки-перцептиви і т. ін.

На думку С. Руденко, глютонійний «фрейм містить термінали, пов'язані з номінаціями агентивів, локативів, темпоративів тощо, серед яких помітне місце посідає термінал органолептивів», які дослідниця витлумачує як «корпус мовних знаків периферійної зони глютонічного фрейму, що відповідають мисленнєвому аналогу перцептивних характеристик одиниць його ядерної зони, один із ад'єктивних компонентів у структурі пропозиції або предикатно-аргументній структурі» [Руденко 2020, с. 67]. Апелювання до «перцептивних характеристик одиниць» не викликає принципових заперечень: з одного боку, такі зразки можуть стати предметом вивчення лінгвосенсорики, або лінгвістичної перцептології, з іншого, – несвідоме чуттєве сприйняття знаходить відображення в семантиці перцепції когнітивного досвіду різних етноспільнот, окреслює різні перцептивні модуси та способи мовної об'єктивації. Вочевидь, актуалізується так звана перцептивна, або сенсорна, лексика, яка ілюструє ті чи ті відчуття, що локалізуються у свідомості через органи чуття – зір, слух, нюх, смак, дотик – відповідні «канали зв'язку» кожної людини зі світом (*Бо вухо виокремлює слова, як піднебіння розрізняє смак страви* [Йов 34: 3]). Це, безумовно, стосується і глютонійних номем, які в межах «органолептивів» зрубриковано за такими категоріями, як-от: одоративи, візуативи, густативи, кольоративи, акустиви, тактиви [Руденко 2020, с. 67]. На разі не йдеться про доцільність / недоцільність виокремлення й кваліфікації тих чи тих різновидів, зауважимо лишень, що така диференціація не є безпідставною, а деякі з категорійних ознак, будучи периферійними, супроводжуючи ядерні елементи, подекуди суттєво впливають на зміст крайніх. Ідеться насамперед про смак – «одне з п'яти зовнішніх чуттів, що виникає в людини й тварини при подразненні слизової оболонки язика харчовими речовинами», – що має безпосередній стосунок до якості, властивості їжі й питва, яка відчувається під час їх споживання. Окрім того, так звані густативні (від лат. *gustus* – «смак») найменування є важливим фрагментом біблійної глютонії: *І назвав дім Ізраїля тому [хлібові] ім'я: манна; вона була, наче коріяндрове насіння, біла, а на смак, наче у медівника* [Вихід 16: 31; *Народ ходив і визбирував її, і молов на жорнах чи товк у ступах, і варив у казані, і робив з неї коржі; на смак вона нагадувала коржі з елеєм* [Числа 11: 8]; *Чи спізнає служник твій смак у тому, що буду їсти, і в тому, що буду пити?* [2 Царів 19: 35]; *Прийшов я до саду мого, сестро моя, наречена; набрав мири моєї з пахощами моїми, посмакував щільниками моїми з медом моїм, напився вина мого з молоком моїм. Їжте, друзі, пийте і насичуйтеся* [Пісня Пісень 5: 1] тощо. Смакові рецептори є одним з найбільш

прийнятних каналів зв'язку з глютонійною картиною світу, задають ракурс її осмислення й шляхи репрезентації.

Густативні найменування як фрагменти біблійної глютонії – це номінативні одиниці, що позначають реалії відповідної сакральної дійсності, вичленовані в результаті її сприйняття смаковими рецепторами й позитивної чи негативної оцінки. Пор.: *Смачного хліба я не їв, і м'ясо і вино не торкалося уст моїх* [Даніїла 10: 3]; *Чи їдять несмачне без солі, і чи є смак у білці яйця?* [Йов 6: 6], де лексеми смачний / несмачний репрезентують узагальнену оцінку смакової якості. Позитивно оцінною є й номема зі значенням процесуальної ознаки – *смакувати* – «їсти, пити щось, насолоджуючись його смаком»: *По тому, як посмакував вином, Валтасар наказав принести золоті й срібні посудини* [Даніїл 5: 2]; *Здіймися, [вітре], з півночі і прилинь з півдня, повій на сад мій, – і полинуть пахощі його! Нехай прийде мій коханий до саду свого і смакує солодкими плодами його* [Пісня Пісень 4: 16].

Зазвичай густативні номеми мають статус атрибутивних, функціонують як непохідні прикметники на зразок *солодкий, солоний, кислий, гіркий*. Відповідні лексеми використовуються для позначення смакових властивостей: 1) готових страв: **Солодкий** для людини хліб, [надбаний] неправдою; але потому рот її виповнюється жорсткою [Притчі 20: 17]; 2) продуктів харчування, зокрема рослин і їх плодів: *Споживай, мій сину, мед, тому що він приємний, і щільника, котрий солодкий* для піднебіння твого [Притчі 24:13]; *Нехай з'їдять м'ясо його цієї ж ночі, спечене на вогні, з прісним хлібом і з гіркими [травами] нехай з'їдять його* [Вихід 12: 8]; *Бо виноград їхній від виноградної лози содомської і з ланів гоморських; ягоди їхні ягоди отрутні, грона їхні гіркі* [Повторення Закону 32: 32]; *І він обгородив його, і очистив од каміння, і посадив у ньому добірну лозу виноградну, і спорудив башту посеред нього, і викопав у ньому чавило, і наджидає, що з'являться щедрі грона, а вродилися кислі ягоди* [Ісаїя 5: 2]; 3) напоїв: *І дасть дружині випити гірку воду, що наводить прокляття, і увійде в неї вода, що наводить прокляття, на шкоду їй* [Числа 5: 24]; [Мойсей] звернувся до Господа, і Господь показав йому дерево, і він кинув його у воду, і вода стала солодкою [Вихід 15: 25]; *Уже не п'ють вина з піснями, гірка стала сикера для тих, хто п'є її* [Ісаїя 24: 9] (*сикера* – «будь-який алкогольний напій, окрім вина»). Біблійні переклади засвідчують різні формально-семантичні особливості подібних найменувань, маніфестують їх субстантивовані похідні (*Сита душа розтоптує навіть щільники, а голодній душі все гірке солодке* [Притчі 27: 7]; *І сказав їм: Ідіть, їжте жирне, і пийте солодке, і посилайте частки тим, у кого нічого не наготовлено; бо день цей святий Господові нашому* [Неємії 8: 10]) і бінарні опозиції (*Горе тим, котрі зло називають добром, і добро – злом; темряву мають за світло, а світло – пільмою; гірке вважають солодким, а солодке – гірким* [Ісаїя 5: 20]; *Хіба витікає з одного джерела солодка і гірка вода?* [Якова 3: 11]; *Не може, браття мої, смоковниця приносити маслини, або виноградна лоза смокви: так само й джерело одне не може виливати солону і солодку воду* [Якова 3: 12]). Причому, як засвідчують крайні ілюстрації, у межах того чи того контексту оприявнюються різні антонімічні пари *солодкий / гіркий, солодкий / солоний*: з одного боку, акцентовано на приємних відчуттях смакових рецепторів (*солодкий*), з іншого, – на неприємних, зумовлених чи то своєрідними їдкими, різкими (*гіркий*), чи то гострими (*солоний*) властивостями. Протиставлення охоплює ситуації, коли йдеться як про тілесну, так і духовну їжу: *І я пішов до Ангела і сказав йому: Дай*

мені книжку. Він сказав мені: Візьми і з'їж її; вона буде **гіркою** в твоєму череві, але в устах твоїх буде **солодка**, як мед [Одкровення 10: 9]. Окрім того, густативне найменування **солодкий** контрастує не лише з лексемами **гіркий** та **солоний**, але й з лексемою **кислий**, що функціонує в біблійному перекладі як атрибутивний поширювач здебільшого слова **виноград**: *Але кожний буде вмирати за своє беззаконня; хто буде їсти **кислий** виноград, у того на зубах, авжеж, буде оскома* [Єремії 31: 30]; *Нащо ви вживаєте на Ізраїлевій землі таку приповідку, кажучи: Батьки їли **кислий** виноград, а в дітей оскома на зубах?* [Єзекия 18: 2] (пор.: *Хто кислиці поїв, а на кого оскома напала*).

Лексема **кислий**, своєю чергою, вступає в синонімічні відношення з лексемою **квасний**, що доповнює значення слова ядерної зони біблійної глутонії – **хліб**: *Окрім коржів, нехай він принесе в приношення своє **квасний** хліб, при мирній пожертві вдячності* [Левіт 7: 13]; *Від жител ваших приносять два хліби коливних, які мають складатися з двох десятих частин [ефи] пшеничного борошна, і повинні бути спечені **квасні**, [як] перший плід Господові* [Левіт 23: 17], тобто **квасний** хліб – «це виріб, приготовлений на заквасці, речовині, що викликає кисле бродіння». Наразі виокремлюється ще одна бінарна опозиція **квасний** / **прісний**: *Сім днів їжте **прісний** хліб, від найпершого дня знищить **квасне** в оселях ваших; бо хто буде їсти **квасне** з першого дня до сьомого дня, душа та буде знищена із середовища Ізраїля* [Вихід 12: 15]. І в першому, і у другому разі йдеться про хліб або хлібні продукти – коржі, млинці і т. ін. Пор.: *Він пригостив їх і спік **прісні** хліби* [Буття 19: 3]; *А якщо приносиш пожертву приношення хлібного з печеного у печі, [то принось] хліби з найкращого борошна, **прісні**, змішані з елеєм, або млинці **прісні**, помазані елеєм* [Левіт 2: 4]; *Якщо пожертва твоя – приношення хлібне, спечене на сковороді, то це має бути найкраще борошно, змішане з елеєм, **прісне*** [Левіт 2: 5]; *Якщо хтось на подяку приносить її, то при пожертві вдячності він мусить принести **прісні** хліби, змішані з елеєм і **прісні** коржі, помазані елеєм, і пшеничне борошно, насичене [елеєм], хліби, змішані з елеєм* [Левіт 7: 12]. Вочевидь, номема **прісний** актуалізує значення «який приготовлений без закваски», хоч, можливо, і «позбавлений певного смаку через відсутність або незначний вміст солі», яку, як відомо, вважали особливо цінною приправою (і не лише приправою): *Бо кожний вогнем посолиться, і всіляка жертва сіллю посолиться* [Марка 9: 49]; *Сіль – добра [річ]; та коли сіль несолонна буде, чим ви її приправите?* [Марка 9: 50]; *Ви – сіль землі. А коли сіль утратить силу, то як учиниш її солонною? Вона вже зовсім непридатна для вжитку* [Матвія 5: 13] (пор.: *сіль землі* – «видатні представники якої-небудь суспільної групи; добірна частина певного товариства»).

Ті чи ті смакові якості доволі часто маніфестовані імпліцитно: *І поклали мені в страву полину, і в спрагу мою напоїли мене оцтом* [Псалом 68: 22] (пор.: *полин* – «трав'яниста або напівкущова рослина родини складноцвітих з міцним запахом і гірка на смак»; *оцет* – «рідина з різким кислим смаком, яка вживається як гостра приправа до їжі»). Самі ж густативні найменування здатні емігрувати зі спеціальної сфери в неспеціальну, ілюструючи переносне вживання: *Якщо **солодке** в роті його зло, і він утаємничує його під язиком своїм* [Йов 20: 12]; *Які **солодкі** слова Твої для піднебіння мого! Кращі від меду устам моїм* [Псалом 118: 103]; *Приємна мова – цільниковий мед, **солодка** для душі і цілюща для кісток* [Притчі 16: 24]. Переосмислення, почасти експліцитне й імпліцитне порівняння різних сакральних-побутових царин, конкретних і абстрактних понять дає змогу

унаочнити, образно й експресивно схарактеризувати носіїв певної культури, традицій, предмети їх побуту й особливості буття.

Біблійна глютонія містить ще чимало «білих плям». В оригіналі Священного Писання представлено кілька десятків номем на означення відповідних понять як ядерної, так і периферійної зон сфери харчування. А тому перед сучасними перекладачами Біблії завдання не з легких: адекватно відтворити зміст, зберігши автентичну атмосферу архаїчної культури, задіяти такий репертуар лінгвістичних знаків, які, окрім номінативної, маніфестували б ще принаймні кваліфікативно-оцінну та прагматичну функції.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Узагальнюючи, зауважимо: сфера харчування являє собою підґрунтя концептуалізації світу, адже була, є і залишатиметься важливим складником людського буття. Образи того, що їдять або п'ють, здебільшого є зрозумілими й упізнаними для тієї чи тієї етноспільноти, актуалізують спектр сенсорних відчуттів, які забезпечують різні канали сприйняття (зір, слух, нюх, смак, дотик і т. ін.). Глютонійна назва, наявна в когнітивній базі носія тієї чи тієї мови, вільно декодується, викликає певні асоціації, що дає змогу встановити зв'язок між уявленням і реальністю, оскільки ментальні уявлення про харчі, продукти харчування і все, що з ними пов'язано, зберігаються в людській пам'яті у вигляді яскравих наочних картинок. Розуміння глютонійної картини світу, як і будь-якої іншої, ґрунтоване на досвіді.

Носій української культури здебільшого пізнає не оригінальну, а перекладну (безпосередню чи опосередковану) біблійну глютонію. А відтак, цілком закономірно, що досягнути розумом певні реалії сакральної дійсності, одержати істинне уявлення про специфіку добування, приготування й споживання їжі не так-то й просто. Ми мали змогу пересвідчитися в цьому на прикладі проаналізованих одиниць периферійної зони, іменованих як густативні. У такому разі говорити про лінгвокультурні особливості іншопольових густативних найменувань було б неправильно. І ця проблема, яка стосується не лише одиниць периферійної, але й почасти ядерної зони, потребує ґрунтового, комплексного, й усебічного дослідження в перспективі.

ЛІТЕРАТУРА

Біблія: Книги Священного Писання Старого та Нового Заповіту. URL: <https://biblics.com/uk/bibliya/novitniy-pereklad-biblii-ogizhi>.

Масляєва, І. В. (2018). *Назви страв у сучасному художньому мовленні: структурно-семантичний та функціонально-стилістичний аспекти*: кваліфікаційна робота. Кривий Ріг, 99 с.

Ніколенко, В. В. (2016). Українська гастрономічна культура як соціальний феномен. [У:] *Вісник Харківського нац. ун-ту імені Василя Каразіна. Серія: Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи*, 36, с. 75–81.

Руденко, С. М. (2020). Лінгвокультурна семантика органолептивів у глютонічному фреймі. *Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія»: серія «Філологія»*, 9(77), с. 67–70.

Koloiz, Zh. (2021). Food (glutonic) linguocode in the typology of cultural codes. [In:] *Proceedings of the International Conference on New Trends in Languages, Literature and Social Communications*. DOI: <https://doi.org/10.2991/assehr.k.210525.007>.

REFERENCES

Bibliia: Knyhy Sviashchennoho Pysannia Staroho ta Novoho Zapovitu [Bible: Books of the Holy Scriptures of the Old and New Testaments]. URL: <https://biblics.com/uk/bibliya/novitniy-pereklad-biblii-ogizhi>. (in Ukrainian)

Masliaieva, I. V. (2018). *Nazvy strav u suchasnomu khudozhnomu movlenni: strukturno-semantychnyi ta funktsionalno-stylistychnyi aspekty* [Names of dishes in modern artistic language:

structural-semantic and functional-stylistic aspects]: kwalifikatsiina robota. Kryvyi Rih, 99 s. (in Ukrainian)

Nikolenko, V. V. (2016). Ukrainska hastronomichna kultura yak sotsialnyi fenomen [The Ukrainian gastronomic culture as a social phenomenon]. [U:] *Visnyk Kharkivskoho nats. un-tu imeni Vasylia Karazina. Serii: Sotsiologichni doslidzhennia suchasnoho suspilstva: metodolohiia, teoriia, metody*, 36, s. 75–81. (in Ukrainian)

Rudenko, S. M. (2020). Linhvokulturna semantyka orhanoleptyviv u hliutonicnomu freimi [Linguistic and cultural semantics of organoleptics in the glutonic frame]. *Naukovi zapysky Nats. un-tu «Ostrozka akademiia»: serii «Filolohiia»*, 9(77), s. 67–70. (in Ukrainian)

Koloiz, Zh. (2021). Food (glutonic) linguocode in the typology of cultural codes. [In:] *Proceedings of the International Conference on New Trends in Languages, Literature and Social Communications*. DOI: <https://doi.org/10.2991/assehr.k.210525.007>. (in English)

Подано до редакції 15.09.2022 року

Прийнято до друку 21.10.2022 року